

LORD GREY †

THE RIGHT HONOURABLE — ALDUS DE titel, waarmede men in Engeland, het klassieke land van het parlementarisme, een lid van het Lagerhuis aanduidt. Right honourable — het is wel een hooë plan, waarop door dien titel opeens zoo een lid wordt gebracht. En op dit hooge plan heeft zoo iemand zichzelf door zijn parlementaire omgangsvormen en door den stijl van zijn debat dan ook te handhaven. De titel verplicht evenals adel verplicht.

The right honourable — zou er wel ooit een Lagerhuislid zijn geweest, op wien de titel meer paste dan op lord Grey of Falldon, die op het oogenblik, dat de groote oorlog uitbrak, minister van buitenlandsche zaken van Engeland was? Nu deze man overleden is, na jaren in de schaduw — schaduw in dubbelen zin, want hij was den laatsten tijd zoo goed als blind — te hebben geleefd, schrijven wij, die zijn parlementaire roem hebben medegemaakt, zij het op een afstand, uit onze herinnering over hem eenige gedachten neer, en de voornaamste dier herinneringen is wel deze: hij was een man van fijnen parlementairen stijl, een gentleman, gesierd met de beste van Engeland's deugden, een goedwillend man, maar ook een man, die tegen den enormen last van zijn ambt in de hachelijkste ure van de geschiedenis der menschheid niet is opgewassen geweest. Maar mag men hem dat verwijten?

Lord Grey, of sir Edward Grey, gelijk hij toen nog heette, was van huis uit voorbestemd, om „in de politiek” te gaan. Nog maar twaalf jaar was hij, toen zijn vader hem ontviel, maar gelukkig was er nog een grootvader, die de zorg over de ouderlooze kinderen op zich kon nemen en hun kinderschreden leiden kon. Sir George, de vriendelijke landedelman, was vele malen lid eener Britsche regeering geweest en het mag waarlijk verwondering wekken, dat zijn kleinzoon hoegenaamd niets voelde voor de politiek. Het liefst hield hij zich op met sport en visschen en die beide is hij trouw gebleven, heel zijn verdere leven door. Schreef de reeds zoo beroemde minister van Engeland niet, na zijn politieke loopbaan beëindigd te hebben, een boek over het vis-

schen met den hengel, dat door alle liefhebbers der hengelsport een zeer praktisch boekje werd geacht? En in zijn jonge jaren is hij zelfs nog amateur-kampioen in het tennissen geweest.

Grey is een man zonder politieke eerezucht geweest. Dat hij niettemin op jeugdigen leeftijd in het Lagerhuis kwam en daar jaren lid van is gebleven, was dan ook meer een gevolg van de traditie van zijn geslacht, een echt bedachtzaam en respectabel geslacht van Engelsche landheeren uit Northumberland. Daar was Grey eigenlijk in zijn element, daar genoot hij van zijn geliefden dichter Wordsworth, wiens bedachtzame verzen hem noodden tot het overpeinzen van de sprake der natuur. In den diepsten zin van zijn wezen was Grey een in zichzelf gekeerd man, een man van nauwgezetheid, en door de afwezigheid van klassevooroordeelen, een trek, die typisch was voor zijn geslacht, een echte Engelsche landheer, zooals we die in de oude Engelsche romans nog wel ontmoeten. Geen man van groote initiatieven, maar iemand, die eerbied afdwong door zijn natuurlijke beschaving en zijn harmonische levenshouding. Men heeft hem eens zóó getypeerd en die typeering lijkt ons bijzonder gelukkig: „Zijn teruggetrokkenheid was te fier om ijdel te zijn, te bescheiden voor verwaandheid. Sommige menschen veroveren zich hun plaats in de politiek door hun vermogen anderen te begrijpen, anderen door het noodzakelijk te maken hen te begrijpen.” Welnu, tot de laatste categorie behoorde Grey. Hij is nooit iets anders geweest dan zichzelf, maar zichzelf was hij meesterlijk en zuiver. Goethe heeft den eerbied voor zichzelf den hoogsten graad van religie genoemd. Het is Goethe, die het zegt, en we zijn het natuurlijk niet met hem eens. Maar in elk geval schijnt de uitspraak eenigermate op Grey te passen, want hij beoefende dien eerbied buitengemeen en het is iets, dat men meer opgemerkt heeft bij Britsche ministers. Zulke menschen trachten tegenover de wereld hun geestelijk evenwicht te bewaren. Dat is hun levenshouding geworden, een zelf gekweekte natuur. Zulke menschen zijn, zoo ze begaafd zijn, wijze menschen, maar scheppers zijn ze niet. Grey was óók geen schepper; ware hij het geweest, dan zou hij misschien den oorlog hebben voorkomen. Maar verwacht men allereerst scheppende kracht van een man met de fijne nobele trekken van een Grey?

Veel meer gelegenheid om over Grey's politiek te schrijven, hebben we nu niet meer. Het zou een boeiend verhaal hebben kunnen worden, als we ons mochten zetten om véle bladzijden vol te schrijven over dezen man. Want dan zouden we hem schetsen in zijn innerlijke verscheurdheid, in de van onheil zwangere dagen van zomer 1914. De man, die tot taak vond bij het aanvaarden van zijn ministerschap Lansdowne's erfenis af te maken, namelijk de entente cordiale met Frankrijk, die nooit een formeel bondgenootschap is geweest, te versterken; was in die taak geslaagd, maar kon in het uur der beslissing de gebreken van dit halfslachtige werk niet wegstrijken. Juist omdat die afspraak maar half was en meer berustte in het gevoel van trouw dan in paragrafen, was Grey onzeker, op het oogenblik toen hij juist het tegendeel van onzeker moest zijn. Hij trachtte te bemiddelen, net eerder als hij vroeger en succesvol had gedaan bij geringere conflicten van kleinere staten, maar hier hielp zijn bemiddeling niet. Het eenige, dat den oorlog had kunnen voorkomen, sprak hij niet uit. Hij wilde een conferentie om het oorlogsgevaar te localiseeren tot den Balkan — het ging immers om Servië en Oostenrijk — maar Duitschland wilde van zulk een conferentie niet hooren.

Maar als Duitschland positief van hem vernomen had: een oorlog tusschen Duitschland en Frankrijk leidt automatisch tot een oorlog tusschen Duitschland en Engeland, zou Duitschland Oostenrijk wel hebben gekalmeerd. Maar Grey sprak dit woord niet uit, omdat hij alleen maar *vermoedde*, dat het zoo zou gaan, maar dit niet *zeker* wist. En hij kon als eerlijk man niets tegenover zichzelf verantwoorden, als hij zich niet op positieve zekerheden beroepen kon.

Hier hebben we het jammerlijke gebrek in Grey, dat we boven reeds aanduidden. Hij miste de eigenschappen van een schepper. De veel ruwere Lloyd George zou beschikt hebben over de scheppende fantasie, die hem het middel zou hebben verschaft met al die nerveuse staatslieden simultaan te spelen zonder één partij te verliezen. Grey, de kalme Grey, werd meer geleefd

dan hij leefde in die dagen en zoo miste hij zijn taak van bemiddelaar. Hij raakte er onder en bracht de nachten in vertwijfeling wakende door. Want ondanks al zijn goede bedoelingen, ingegeven door de eerlijkheid en menschenliefde, zag hij met het uur den oorlog nader komen. Één vonk van genie en één vonk van weergaloozen moed bij zijn smettelooze eerlijkheid, en — menschelijkerwijze gesproken, ware de oorlog voorkomen. Maar wie duidt het hem euvel na alles wat we nú weten, dat hij door den wilden stroom van die dagen is meegesleurd?

En zoo blijft hij voor ons toch, ondanks zijn tragisch niet-slagen: the right honourable Grey, een toonbeeld van zuivere bedoelingen en eerlijk menschevend streven....

Q. A. DE R.

BLOEMBOLLEN VOOR DE KAMER

ER IS NIETS ZOO aardig voor den werkelijken bloemenliefhebber, als zelf bloemen en planten te kweken en daarvan een mooi resultaat te hebben bereikt in eigen huis, zonder de vele hulpmiddelen, die een kweker te zijnen dienste heeft.

Echter zijn de meeste bloeiende kamerplanten zeer lastig te kweken, kunnen zeer slecht aarden buiten de warme kas. Het komt daarom meermalen voor, dat koopers van bloeiende kamerplanten, o zoo weinig plezier hebben van het bestede geld, daar vele kamerplanten niet bestand zijn tegen den overgang van kas naar kamer.

Hoe geheel anders kan dat met onze bloembollen zijn! Iemand, die bloembollen wil kopen en deze in de kamer in bloei brengen, kan de beste resultaten bereiken en beleeft alle genoegens van het eerste uitloopen tot het bloeien! Het is daarom van belang uw aandacht te vestigen op het betrekkelijk kleine sortiment van bloembollen, dat geschikt is voor kamerkultuur. Want te rekenen naar de honderden soorten en de duizenden variëteiten op het gebied van bloembollen is het aantal, geschikt voor de kamer, klein. We zullen daarom de meest geschikte achtereenvolgens de revue laten passeeren.

